

3. Verplichte paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als het vermogen om financiële risico's op te vangen, en bestaat uit het aanwezige eigen vermogen in de vorm van algemene reserves en bestemmingsreserves.

De Drechttraad heeft op 3 juli 2018 het nieuwe beleid voor reserves bij de GRD vastgesteld. Dat nieuwe beleid heeft als uitgangspunt dat bij de GRD geen reserves worden gevormd en aangehouden. Het vormen van weerstandsvermogen vindt dan volledig plaats bij de gemeenten zelf.

Een reserve bij de GRD wordt alleen nog incidenteel, bij bijzondere omstandigheden gevormd, in de vorm van een bestemmingsreserve.

Algemene reserve

In 2017 zijn er invlechtingskosten geweest voor de toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam per 1 januari 2018. Van die invlechtingskosten is € 700.000 gedekt door een onttrekking aan de Algemene reserve, die daarmee een negatieve stand heeft. De afspraak is dat de gemeente Hardinxveld-Giessendam de komende jaren zorgt voor de aanvulling van de Algemene reserve.

De stand van de Algemene reserve is per 31 december 2019 nog € 269.000 negatief.

Risicomanagement

In deze paragraaf zijn opgenomen risico's en kansen die een materiële invloed op de financiële positie kunnen hebben, maar onvoldoende zeker zijn om in de begroting op te nemen.

De financiële impact wordt geschat door vermenigvuldiging van de financiële omvang van het risico met de kans van optreden. Risico's met een geschatte financiële impact van minder dan € 100.000 worden niet opgenomen.

Openstaande risico's 2022

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
GRD	Huisvesting	middel	0,3	De panden Dienstengebouw en Hellingen worden gehuurd van de gemeente Dordrecht, waarbij de onderhoudslasten volledig voor rekening van de GRD komen. Door de ouderdom van de panden, is er een stijging van de jaarlijkse onderhoudslasten. Er wordt steeds kritisch gekeken naar de noodzaak van investeringen en onderhoudsverplichtingen. Risico is dat de extra kosten niet binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen.
SDD	Bezuinigingen door het Rijk	middel	0,5	Tijdens de coronacrisis heeft het Rijk diverse steunpakketten gelanceerd. Dit heeft geleid tot een oplopende staatsschuld. Conform begrotingsregels Europese Unie moet Nederland maatregelen nemen om dit tekort weer terug te brengen. Op dit moment lijkt het kabinet gemeenten langdurig te steunen (het huidige pakket loopt tot medio 2021). Voorgaande kabinetten bleken na de verkiezingen eerdere toezeggingen niet na te komen en alsnog te komen met een aanvullend bezuinigingspakket. Deze kans lijkt met de huidige begrotingsregels ook voor het toekomstig Kabinet reëel.
SDD	Bestandsontwikkeling Inkomensondersteuning	groot	1,1	In de begroting is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van het aantal uitkeringsgerechtigden in 2022. Hierbij is uitgegaan van de geprognosticeerde beginstand van 1 januari 2022 van 6.900. De kans bestaat dat dit niet wordt gerealiseerd. Uitgaande van een beginstand van bijvoorbeeld 7.000 in plaats van 6.900 en een verder gelijkblijvend verloop, is er een risico van € 1,5 miljoen. Factoren die de impact kunnen beïnvloeden zijn: (1) herstel of verslechtering van de arbeidsmarkt; (2) gewijzigde instroom als gevolg van huisvesting statushouders; (3) mismatch tussen aangeboden vacatures en de personen in het klantenbestand.
SDD	Buig vergoeding loopt niet mee met actuele CPB raming	middel	0,4	In de begroting 2022 is ervan uitgegaan dat BUIG vergoeding obv de CPB Centraal Economisch plan (CEP maart 2021) gelijk meedaalt met lager stijging van de bijstand zoals voorstelt door het CPB. De rijksvergoeding BUIG van het Rijk wordt echter niet obv actuele ramingen maar obv realisaties T-2 betaald (2020). Dit zou leiden tot een vergoeding die harder zou dalen dan de daling van de uitgaven raming als gevolg van de gunstigere raming. Dit risico wordt geschat op 0,8 miljoen Er lopen gesprekken met het Rijk om

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
				de vergoeding aan te passen op de actuele ramingen van het CPB (en bestaande systematiek ihkv de coronacrisis los te laten)
SDD	WMO huishoudelijke ondersteuning	groot	0,8	Bij de Wmo huishoudelijke ondersteuning spelen een aantal zaken waarvan we verwachten dat hierdoor de uitgaven voor gemeenten zullen toenemen. Een van die dingen is de invoering van het abonnementstarief voor eigen bijdragen. Het kabinet heeft met ingang van 2019 een uniform tarief van € 17,50 per vier weken (vanaf 2020 € 19,00 per maand) voor de eigen bijdrage aan Wmo-voorzieningen in te voeren. In 2019 is mede als gevolg van de aanzuigende werking het klantenbestand met circa 22% gestegen. Door een combinatie van de vergrijzing, de beweging naar langer zelfstandig thuis wonen en de invoering van het abonnementstarief voor de eigen bijdrage zal het beroep op de huishoudelijke ondersteuning komende jaren verder toenemen. Daarnaast wordt in 2022 de Wmo huishoudelijke ondersteuning opnieuw aanbesteed. De SDD is dan gehouden om bij de vaststelling van de tarieven uit te gaan van de nieuwe HV-loonschalen en overeengekomen CAO-afspraken. De verwachting is dat de tarieven als gevolg hiervan verder zullen oplopen. In de meerjarenbegroting 2023-2025 is rekening gehouden met constante prijzen, ten opzichte van 2022, van zorg die klanten afnemen. Ook heeft de CRvB in 2019 een uitspraak gedaan inzake resultaatfinanciering bij huishoudelijke ondersteuning. De rechter oordeelde dat gemeenten in feitelijke uren moeten indiceren en niet in het te behalen resultaat. Momenteel wordt nog onderzocht wat de gevolgen zijn voor het huidige model resultaatfinanciering en de onderliggende contracten met de zorgaanbieders. Als laatste zullen ook de apparaatskosten mee stijging met de stijging van het aantal voorzieningen huishoudelijke ondersteuning.
SDD	WMO begeleiding	groot	0,4	In 2018 is een aantal maatregelen genomen om de groei van de uitgaven voor Wmo Begeleiding en kortdurend verblijf te beperken. Op dit moment lijkt het dat deze maatregelen toereikend zijn om op dit programmaonderdeel binnen het beschikbare budget te blijven. Onduidelijk is nog of op langere termijn deze maatregelen stand zullen houden. Door de vergrijzing van de bevolking is de verwachting dat in de toekomst het beroep op de Wmo alleen maar verder zal toenemen.
SDD	Bedrijfsvoering	middel	0,1	De bedrijfsvoering moet aan steeds meer regels voldoen. Bijvoorbeeld de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en informatiebeveiliging, maar ook de steeds meer opkomende landelijke standaardisering. Daarnaast moet de informatisering aan steeds grotere eisen voldoen. We zien dat we als overheid minder snel van deze ontwikkelingen gebruik maken. De mogelijkheden die door de markt worden aangeboden en dat wat door onze inwoners wordt gebruikt, wijkt in toenemende mate van elkaar af. Systemen en hun onderlinge relatie/uitwisseling worden complexer en dat vraagt om heroverweging. Ook de sterke afhankelijkheid van de IT-systemen en daarmee onze kwetsbaarheid blijft een risico. De grote(re) incidenten die we hebben afgelopen jaar hebben gehad ervaren onderstrepen dit.
SDD	Interbestuurlijk programma		pm	In 2021 zijn er nieuwe verkiezingen. Na de verkiezingen wordt een nieuw Interbestuurlijk Programma (IBP) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijk afgesproken. O.a. ambities op het gebied van milieu, economie, woningbouw. In het vorige IBP bleek dat er voor veel ambities geen budget beschikbaar was. Ook nu lijkt dit op basis van de bestaande verkiezingsprogramma's het geval. Voor de reeds afgesproken ambities van het rijk (o.a. woningbouw en milieu) is onvoldoende budget gemeenten gereserveerd. Vooralsnog is dit risico van als pm opgenomen
SDD	Bandbreedte	middel	4,1	De begroting en meerjarenraming van de sociale dienst kent een bandbreedte, gezien de grote onzekerheden. De onderkant van de bandbreedte is in de begroting toegepast voor de budgetten en gemeentelijke bijdragen. Er is daarmee een risico dat budgetten en gemeentelijke bijdragen hoger worden. Ten opzichte van de bovenkant van de bandbreedte is het maximale risico € 8,2 miljoen. Hiervan wordt 50% in de risicoparagraaf opgenomen.
SDD	Apparaatslasten	groot	1,7	Als het aantal klanten toeneemt stijgen de apparaatslasten overeenkomstig. Als dat volledig wordt doorberekend is die stijging € 3,4 miljoen (exclusief de kostenindexering). Hiervan is nu € 1,7

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
				miljoen in de begroting opgenomen. De andere € 1,7 miljoen wordt hier als risico opgenomen. Er wordt nader geanalyseerd in welke stijging van de apparaatslasten daadwerkelijk noodzakelijk is.
SCD	Strategische Informatiebeveiligingsbeleid Drechtsteden	middel	0,1	Het document 'Strategische Informatiebeveiligingsbeleid Drechtsteden' is gereed voor behandeling in het N-MTM, na advies van het PIOD (Periodiek Informatie Beveiliging Drechtsteden). De structurele dekking € 144.000 vanaf 2022 komt vanuit de klantorganisaties. Als risico is dit bedrag opgenomen.
SCD	Uittreding en ontvlechting Regionale Ambulance Voorziening (RAV) per 2022	groot	0,5	De Ambulancedienst (RAV) heeft haar contract op 23 februari 2021 opgezegd en treedt uit per 2022. Het SCD ontvangt geen frictievergoeding. Uit deze ontvlechting ontstaan frictiekosten. Deze frictiekosten worden inzichtelijk gemaakt en door een strakke sturing zo veel als mogelijk gereduceerd. Er bestaat een kans dat er in de jaren er na een structurele frictie component blijft bestaan. Als risico is de contractwaarde opgenomen.
SCD	Contractverlengingen van OZHZ en DG&J	Middel	2,0	Het contract van de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) loopt af op 1 januari 2022. Het contract van de Omgevingsdienst (OZHZ) op 1 april 2022. Gestart is met de contractbesprekingen. Als risico is de jaarlijkse contractwaarde van de beide contracten opgenomen. DG&J: € 2,2 miljoen en OZHZ: € 1,8 miljoen, met een impact van 50%.
GBD	No cure no pay	groot	0,5	Sinds 2019 is er een explosieve groei van het aantal bezwaarschriften. Dit resulteerde in een verdubbeling van de proceskosten aan externe particuliere WOZ-bureaus en de noodzaak extra personeel in te zetten op de behandeling van de bezwaarschriften. Het risico is dat deze ontwikkeling zich verder doorzet. Maatregelen: Stroom indammen door gerichte voorlichting, aansporing bezwaren indienen via websites, op specifieke situaties pro-actief handelen
GBD	Kwaliteitseisen Geo-data	middel	0,1	Gebleken is dat Geo-data (BAG/BGT) van gemeenten die deze zelf bijhouden vaak bijgewerkt moeten worden in verband met de eisen van de WOZ-administratie. Maatregelen: Gemeenten die ter zake niet door de GBD bediend worden, actief benaderen de data op orde te houden.
GBD	Smart Data Center	middel	0,1	Voor de basis van het Smart Data Center worden incidentele middelen ingezet. Over een structurele voorziening is nog niet besloten. Maatregelen: in 2021 voorstellen doen voor structurele financiering.
Totaal			12,7	

Openstaande positieve risico's (kansen) 2022

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
SDD	Ontwikkeling macrobudget	middel	0,8	De rijksbudgetten kunnen nog wijzigen op grond van gewijzigde inzichten ten aanzien van voorspellingen en te verwachten effecten van de landelijke bestandsontwikkeling. Gezien de vele (tegengestelde) ontwikkelingen – economische ontwikkelingen, stijging bijstandsklanten, de instroom statushouders – is het nu nog niet mogelijk een inschatting te maken met betrekking tot de ontwikkeling van de macrobudgetten. Vanaf 2022 vindt de vergoeding van Loonkostensubsidies op basis van realisaties plaats. Wat hiervan het positieve financiële effect zal zijn is moeilijk te voorspellen.
SCD	Openstaande vordering fraudezaak	Klein	0,1	Er is een openstaande vordering naar aanleiding van de rechtszaak van € 500.000. Bij vonnis van de Rechtbank Rotterdam, en daarna in hoger beroep, bij arrest van het Gerechtshof Den Haag is betrokkene veroordeeld tot betaling van ruim € 500.000 aan Drechtsteden. De termijn om in cassatie te gaan bij de Hoge Raad is - ongebruikt - verstreken, zodat de uitspraak daarmee definitief is. Naar verwachting wordt slechts een fractie van het bedrag uitgekeerd na gelegd beslag (< € 5.000). De fraudeverzekering van Drechtsteden keert vooralsnog niet uit, omdat zij de strafzaak wil afwachten. Pas als sprake is van een vaststaand strafbaar feit, zou er reden zijn om uit te keren. De strafzaak is echter nog steeds aanhangig, mede vanwege het feit dat betrokkene er alles aan doet om deze zaak te traineren.
Totaal			0,9	

Financiële kengetallen

	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Netto schuldquote	4%	3%	3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	4%	3%	3%
Solvabiliteitsratio	-2%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De schuldenlast van de GRD is laag.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate aan waarmee het bezit gefinancierd is met eigen vermogen. Het eigen vermogen van GRD is nihil, conform het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtname van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. GRD heeft geen structurele exploitatieruimte.

De geprognosticeerde balans en de raming van het EMU-saldo zijn opgenomen in bijlage C.

3.2 Bedrijfsvoering

De GRD maakt onderdeel uit van het organisatienetwerk Drechtsteden. Voor de Drechtstedengemeenten en de GRD is de manier van werken over de organisatiegrenzen heen veel belangrijker dan de structuur zelf. Op grond van de gedeelde visie op het werken in de Drechtsteden zetten we de komende tijd verdere stappen in het intensiever samenwerken. Dit gebeurt vanuit de gedachte dat een deel van het ambtelijk werk het beste vanuit de lokale gemeenten georganiseerd kan worden en dat daarnaast